

PÄÄKIRJOITUS

”Communication is what makes society a reality.”
– Niklas Luhmann

Tutkijan perustehtävä on tuottaa uutta tietoa tieteellisin menetelmin. Tieto siinä ei kuitenkaan nyky-yhteiskunnassa ole enää arvokasta. Kaikilla on tietoa ja kuka vain voi esiintyä asian kuin asian tuntijana. Nykyaikaisessa tietoympäristössä laatu, luotettavuus, yhä useammin jopa käyttäjä, mutta ennen kaikkea tietäjä määrittävät tiedon arvon.

Asiantuntijuuden tarkoitus onkin katsoa syvemmälle – ratkaista ongelmia, joihin ei ole olemassa itsestään selviä ratkaisuja, osoittaa olemassa olevat ratkaisut vääriksi tai löytää uusia ja parempia. Jos asiantuntija ei voi tätä tehtävää täyttää, voidaan, ja pitääkin, hänen oikeutuksensa ja merkityksensä kyseenalaistaa.

Tiedon välitys eli viestintä, on yksi asiantuntijuuden mahdollistavista mekanismeista. Tiedon tuotannon ammattilaiset eivät kuitenkaan ole oikein viime vuosina pysyneet ratkailla viestinnän merkityksen kasvussa. Viestintä on kuin varkain muuttunut välineestä elimelliseksi osaksi tutkimustyötä ja siinä sivussa ajanut asiantuntijuuden jopa jonkinlaiseen kriisiin.

Nk. arjen asiantuntijat haastavat nykyään koulutetun ammattilaisen hanakasti ja tietävät, jos nyt eivät paremmin niin ainakin itsevarmemmin. Asiantuntijuuden ja asiantuntijoiden arvo on niiden tuottaman tiedon laadussa ja paradoksi siinä, että tiedon laatua eivät voi arvioida kuin asiantuntijat itse.

Viimeistään viimeaikaiset kaivosalan kehityslinjat ovat osoittaneet, että myös geologisella osaamisella on yhä kasvavaa yhteiskunnallista relevanssia ja asiantuntijuudella muutenkin kuin akateemista kysyntää. Kysyntään vastaaminen edellyttää kuitenkin astumista ulos tutkijan mukavuusalueelta – suuren yleisön eteen.

Geologialle olisi vientiä, mutta ovatko geologit tehtävänsä tasalla?

AKU HEINONEN

Ps. Uuden maailman asiantuntijuudesta kiinnostuneiden kannattaa tutustua Tommi Uschanovin parin vuoden takaiseen kirjaan, Suuri Kaalihuujaus: Kirjoituksia Yhteiskunnallisesta Tietämättömyydestä (Teos, 2010).